

måste man vara medveten om att förberedelserna inför varje sondering ofta kräver längre tid än själva sonderingen. Undantaget är mycket djupa sonderingar och sonderingar med avbrott för olika specialförsök.

I avsnitten nedan beskrivs kontrollerna mer i detalj.

Före sondering

Avståndet till närliggande sonderingar bör vara minst 2 m. I de fall sonderingen kompletteras med störd provtagning skall sonderingen utföras först och provtagningsdjupen väljas med ledning av sonderingsresultaten. Andra sonderingar med luft- eller vattenspolning bör utföras efter spetstrycksonderingen eller välj ett större inbördes avstånd. Schakter i närheten av sonderingspunkten bör också undvikas.

Förborring eller prylning genom fyllning och torrskorpa bör utföras för att t.ex. undvika att filtret tappar sin vätskemättnad eller att sensorernas nollpunkter påverkas. Notera alltid i vilken jord förborringen sker. Notera också om möjligt grundvattennivån i borrhålet.

Sondspetsen får inte utsättas för stora temperaturväxlingar och ska därför förvaras i skugga, i vatten eller i ett sonderingshål före sonderingen så att temperaturen är ungefär lika som jordtemperaturen.

Dessutom ska följande kontrolleras före start av sonderingen:

- Att kalibrering av sondspets är giltig enligt gällande standard.
- Slitaget av sondspetsens delar uppfyller angivna krav och att kvalitén på tätningar mellan sondens olika delar är tillfredsställande.
- Filter är vätskemättade (fettmättade) och luftfria. Dessutom skall inte filtret glappa men väl gå att rotera.
- Sondstänger har erforderlig rakhet.
- Att nedpressningsutrustningens vertikalitet är inom tillåten avvikelse.

En nollavläsning ska utföras före sonderingens början med monterad spets. Före själva avläsningen bör sonden anpassas till jordens temperatur. Om möjligt görs detta bäst om sonden får hänga i borrhålet med elektroniken påslagen. Utförs nollavläsningen under vatten noteras vattendjupet.

Vätskemättnad av filter och sondspets

Ett av de moment i förberedelserna som är tidskrävande, men också avgörande för kvaliteten i sonderingsresultatet, är vätskemättnad av sondspetsen.

Nedan beskrivs vätskemättnad av sondspetsen för poröst filter och för spaltfilter.

Målsättningen vid vätskemättnad av sondspetsen är att alla utrymmen ska vara vätskefyllda och alla eventuella luftbubblor borttagna så att porvattentrycket i jorden mäts direkt i spetsens tryckgivare utan fördröjning och utan tryckförlust.

Vätskemättnad av sintrade filter utförs normalt i förråd eller laboratorium.